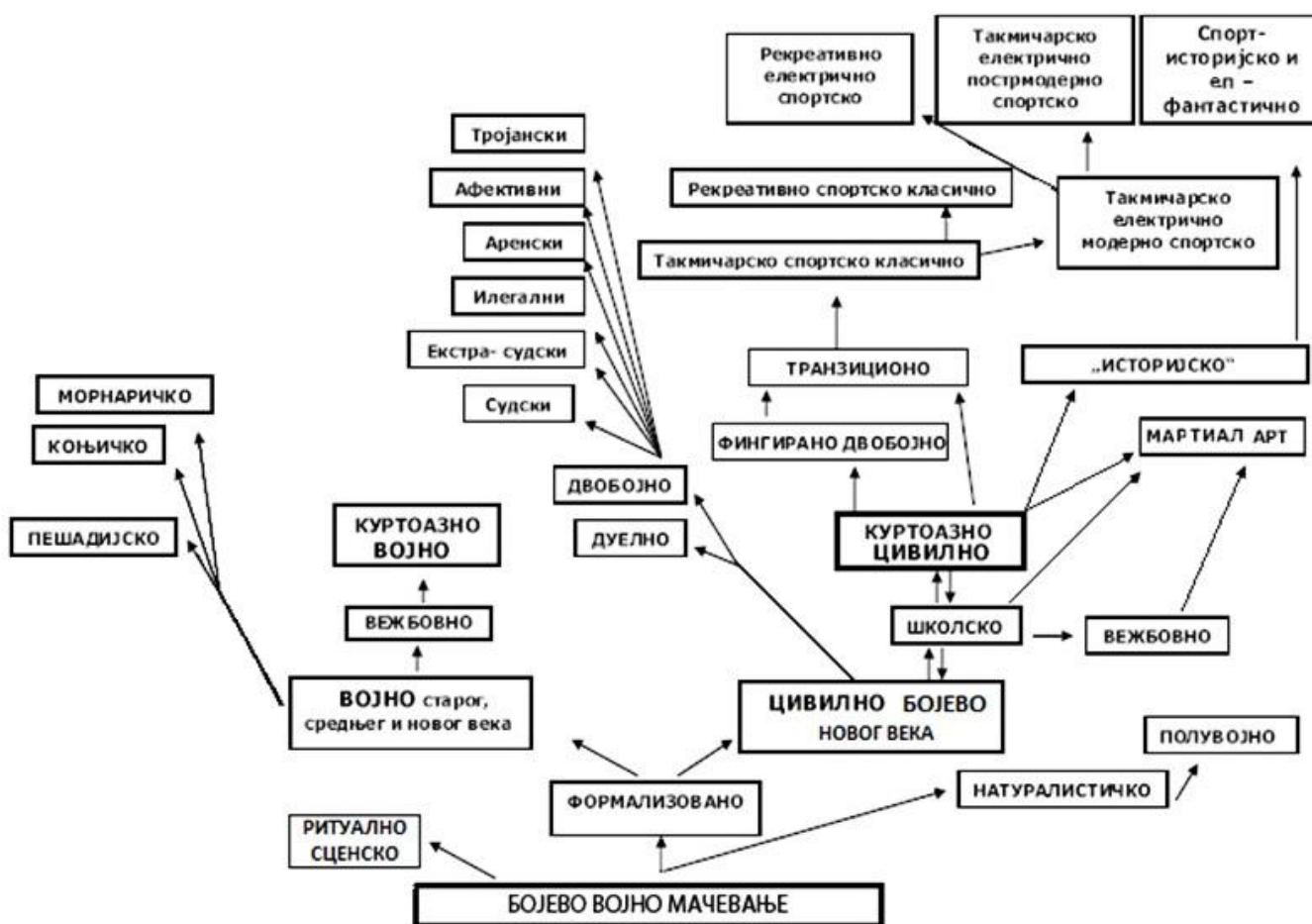

O TRI VRSTE MAČEVANJA

Istorija mačevanja je veoma duga i začeta je sa prvim mačevima još u bronzano doba. Tokom tog perioda (više od 4000 godina) nastalo je mnoštvo vrsta mačeva, tehnika njihove upotrebe i vrsta mačevanja, a u skladu sa istorijskim promenama načina ratovanja i kulturološkim pristupima borbi.

Na ovom mestu će, međutim, biti reči samo o sistematici koja se odnosi na tri osnovna tipa mačevanja, a koja je od značaja za elementarno upoznavanje sa mačevanjem: mačevanju kao *borilačkoj veštini*, mačevanju kao *borilačkom sportu* i mačevanju kao *borilačkoj umetnosti*.

Mačevanje kao borilačka veština

"Mačevanje, taj varvarski
običaj..."

Žan Žak Ruso

Prvobitna namena svih borilačkih veština, pa i mačevanja, je bojeva - pobeda u borbi na život i smrt. Iz ovog razloga u mačevanju kao *borilačkoj veštini* nije cilj mačevanje (vešta razmena složenih akcija napada i odbrana mačem) već da se protivnik odmah i na bilo koji način jednim što jednostavnijim, banalnijim i bržim pokretom pogodi (ali tako da se pri tome ne bude pogođen - vešt mačevalac, ili tako da se pogodi po cenu da se istovremeno bude i pogođen - nevešt, sumanut ili mačevalac očajnik).

U borilačkim veštinama, dakle, cilj nije nadmetanje ili takmičenje već ubijanje, ranjavanje, razoružavanje, neutralisanje, zaustavljanje ili onesposobljavanje neprijatelja. Pošto u bojevom mačevanju pogodak protivniku treba naneti što bezbednije po sebe svaki mačevalac teži da izvede što jednostavniju i efikasniju akciju kako bi borba trajala što kraće jer sa dužinom borbe raste i verovatnoća da se bude pogođen. Zato je bojevo mačevanje u principu tehnički i taktički svedeno, redukovano, minimalizovano i banalizovano kada je reč o mačevanju kao veštini.

U bojevom mačevanju se koriste pravi smrtonosni mačevi ali tehnikom i taktikom u skladu sa dva pristupa bojevoj borbi. Prvi je *varvarski* i u njemu je cilj mačevaoca eliminacija i ubistvo tj. nanošenje odmah smrtonosnog uboda ili sečenja u po život opasne tačke protivnika. Drugi je civilizovan jer se u njemu smatra da je ubistvo ne samo izraz divljaštva, varvarstva i primitivizma već i neukosti u veštini. Tu je prvenstveni cilj mačevaoca da u borbi protivnika obeshrabri, onesposobi, razoruža ili rani (bod ili sečenje u po život bezopasne tačke na protivniku), a do smrtnog ishoda dolazi samo slučajno.

Bojevo (borbeno, klasično) mačevanje se deli na vojno i civilno i oni se razlikuju ne samo po vrstama mačeva već i tehnikama i taktikama njihove upotrebe. I vojno i civilno mačevanje imaju svoje podvrste koje se isto tako razlikuju po vrstama mačeva i tehnikama upotrebe. Tako se vojno mačevanje deli na konjičko, pešadijsko i pomorsko a civilno mačevanje na duelno (borba sa jednim ili više protivnika bez pravila) i dvobojno (borba sa jednim protivnikom - "dvo-boj" po unapred dogovorenim pravilima i protokolu dvoboja). Specijalizacija bojevog mačevanja se, međutim, ne završava ovde. Tako npr. vojno konjičko mačevanje ima nekoliko podvrsta (mačevanje u lakoju, srednjoj i teškoj konjici - svako ima drugačiju vrstu mačeva, tehniku i taktiku mačevanja). Isto tako i u civilnom mačevanju postoji više podvrsta civilnog duelnog mačevanja (borba rapirom, borba rapirom i bodežom za levu ruku, borba špadom, mačem i malim štitom, plaštom... - svako ima drugačiju vrstu mačeva, tehniku i taktiku mačevanja). Danas, u 21. veku, kada je reč o bojevom mačevanju, ne može se govoriti ni o kakvoj praktičnoj upotrebljivosti ove borilačke veštine (izuzev ako je neko psihopata koji hoće da završi u zatvoru).

Mačevanje kao borilački sport

*"Što je vrsta sporta plemenitija,
to manje ima publike."*

Sigmund Graf

Od bojevog mačevanja (i to najviše vojno-vežbovnog tipa) u periodima dužeg mira i kad nema potrebe za borilačkim veštinama je nastalo **ne bojevo** (kvazibojevo) – nadmetačko-takmičarsko ili kurtoazno mačevanje. U ovoj vrsti mačevanja protivnici jesu suparnici ali ne i neprijatelji, već prijatelji i kolege. Oni su u dogovoru da se u borbi ponašaju kurtoazno (uljudno, učtivo, pažljivo, obzirno...) jedan prema drugom kako ne bi

došlo do povreda. Reč je, dakle, o mačevanju koje ne služi ubijanju ili ranjavanju već nadmetanju i pobjedi u bezopasnoj kompetitivnoj takmičarsko kontrolisanoj igri.

Postoje dve vrste pristupa borbi u mačevanju kao takmičarskoj veštini. U prvom je glavni i jedini cilj pogodak – pragmatična efikasnost a na štetu stila, lepote i duha na koje se uopšte ne obraća pažnja. Tu je važno jedino pogađanje a ne način na koji se pogađa.

U drugom pristupu se veći (ili podjednak) značaj pridaje **stilu** na koji se mačuje tj. tu se obraća pažnja i važan je način na koji se pogađa a ne tek puki i bilo kakav pogodak. Nema, dakle, istu vrednost banalan (glup), slučajan ili pogodak nanet na „prljav“ način kao i pogodak koji je rezultat kreativne, maštovite, lepe i složeno zamišljene akcije u kojoj je bio cilj da se dostigne veština i majstorstvo a gde je pogodak samo sporedni rezultat.

Danas je - determinisano savremenim duhom vremena pragmatizma, praktičizma, efikasnosti, korisnosti i utilitarizma, dominirajući prvi pristup u kome je važna samo takmičarska **pobeda, rejting i učinak** tj. da se protivnik na bilo koji način, a u granicama važećih pravila, pogodi odmah, na najjednostavniji način i po svaku cenu (pa i po cenu da se bude pogođen).

U takmičarsko-nadmetačkom mačevanju se za borbu koriste mačevi koji su zatupljeni ili posebno prilagođeni i konstruisani za bezopasnu borbu, zaštitna oprema, tehnika iz koje su sasvim izbačene opasne radnje, ali i samokontrola strasti i agresivnih nagona. Postoji više vrsta kurtoznog nadmetačkog mačevanja: fingirano dvobojno u formi duela i meča, poludvoboj - mačevanje oštirim šlager sabljama, tranziciono mačevanje floretom 18. veka, klasično i električno sportsko mačevanje (sportski floret, sportski mač i sportska sablja) i sport-istorijsko mačevanje takmičarskim replikama svih vrsta bojevih mačeva (rapir, špada, dvoručni mač...).

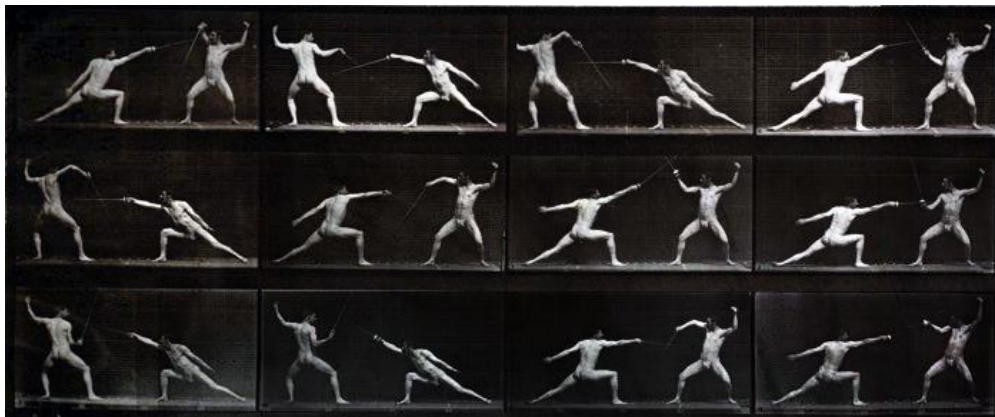
Iako su mačevanje kao *borilačka veština* i mačevanje kao takmičarsko-nadmetačka veština i *borilački sport* veštine istog tipa - kompetitivne i izgledom sličnim sredstvima za borbu među njima, ipak, postoji mnoštvo razlika (Vidi: [**Klasično ili sportsko mačevanje: Deset tehničkih razlika između mačevanja kao borilačke veštine i borilačkog sporta**](#)), pa čak i suprotnosti.

Na to ukazuje i Mišel de Montenj u svojim "Ogledima" rečima:

*„...Jer to nije kao kod mačevanja gde broj dodira donosi pobjedu; dok je neprijatelj na nogama, valja iz sve snage ponovno udarati...(…) Izgleda mi tako isto da okretnost za kakvu se uobličavaju udovi, eskivaže i pokreti kojima se vežba mladež u ovoj novoj školi (civilnim školama mačevanja - prim. aut.) jesu ne samo nekorisni, nego pre ubitačni i štetni za upotrebu u ratnoj borbi. Zato naši ljudi tu obično koriste posebna oružja i zasebno namenjena za tu upotrebu. i video sam kako se nije smatralo u redu kada bi se plemić izazvan na borbu (nadmetanje - prim. aut) mačem i bodežom (dagom - prim. aut.) pojavio u opremi vojnog lica (...) **zato što one imaju drugi cilj** nego da učine omladinu sposobnijom za služenje u ratovima i tu ničim ne doprinosi.“*

Navedeno važi i za istočnjačke borilačke veštine. Tako npr. „Sa aspekta modernog vremena, karate se (po mnogima) danas, jedino, može tretirati kao sport. Transformacijom karatea u sportsku disciplinu kvalitetno je izmenjena suština i izvorna efikasnost ove borilačke veštine, i sa tim je nepovratno izgubljen "duh" karatea.“[Jovanović,1992,:13]

Mačevanje kao borilačka umetnost (Martial Art)

Hronofotografija lepote Martial Art mačevalačkih pokreta, Eadweard Muybridge, 1887.

„Savršenstvo u bilo čemu uvek se izvrgne u varvarstvo ako ga umetnost ne uzvisi.

Valtazar Gracijan, 1653.

Većina ljudi vidi mačevanje kao puko telesno umeće kome je jedini cilj POBEĐIVANJE u ubijanju ili takmičenju, dakle, kao banalnu **eliminatorsku** - ubilačku ili sportsku veštinu. Zašto? Zato jer „Lakše je ljude voditi u borbu i raspaljivati njihove strasti, nego ih obuzdavati i usmeravati ka strpljivom trudu na putu mira“ (Andre Žid) – učiti ih borbi protiv animalnog u sebi.

No, to mačevanje u kome je jedini cilj pobeđivanje je uvek zbog svog pragmatizma tehnički redukovano, siromašno, banalno i pre svega *obezduhovljeno* i animalizovano jer sve svodi na telesno, instinkt i refleks i jednu ili dve najbrže, najprostije i trivijalne radnje koje će najpraktičnije i odmah efikasno pogoditi protivnika pošto sa trajanjem dužine borbe uvek raste i verovatnoća da se bude pogođen.

U tom smislu će i obično dete - ako bude dovoljno dugo i do perfekcije uvežbavalo samo da u pravom trenutku pruži pravo mač i čučne, biti i za najveštijeg mačevaoca smrtonosno opasan protivnik.

No, šta tada ostaje od tako tehnički i taktički svedenog, redukovanog i "uštrogenog" mačevanja? Mačevati na taj način je isto što i plesati sa partnerom koji zna i koristi samo dva ista koraka ili slušati "muziku" od tri akorda. Sve bogatstvo tehnike i taktike jedne kompleksne veštine nestaje u banalnosti pragmatizma i praznini minimalizma. Ova pojednostavljenost, ispražnjenost i siromaštvo su ujedno i glavni razlog zbog kojeg je savremeno sportsko mačevanje i postalo sasvim nezanimljivo za publiku i sve nezanimljivije i samim mačevaocima.

I kao što neko može graditi običnu šupu ali i hram, svirati sa dva akorda i jednim ritmom ali i stvarati zvučnu katedralu jedne simfonije tako i jedan mačevalac može mačevati samo sa 2-3 banalne radnje efikasnosti ali i stvarajući jednu celu umetnost pokreta i taktičkih ideja. Облик и циљ борилачких вештина, па и мачевања, дакле, може бити и нешто сасвим друго од пуко победилачког – варварског *profanum vulgus*.

Ovaj pristup mačevanju nije bio usamljen, naprotiv, on je bio dominantan za većinu najpoznatijih učitelja mačevanja prošlosti kako na Istoku tako i na Zapadu: "*Misliti samo na pobedu je bolest. Misliti samo o upotrebi borilačke veštine je bolest (...)* U borilačkoj veštini je bolest ako ne ostavite iza sebe um borilačkih veština." (Jagju Munenori, 1571-

1646);"Veština mačevanja nije u tuči mačevima..." (Mijamoto Musaši,1645); *Poenta je da ovu umetnost treba iskoristiti kao sredstvo za napredovanje u proučavanju Puta. Ukoliko se pravilno upražnjava, ona nam na delotvoran način pomaže da doprinesemo oplemenjivanju našeg uma i duha.*" (Kimura Kjuho,1763, japanski učitelj mačevanja); "Nije smisao da jedan sportista pobedi drugog kako bi se pokazalo ko je bolji već da se vežba i bude vežban od strane trenera da se bude bolji od sebe i nadmeće sa sobom a ne onim ispred sebe. Smisao nije u upoređivanju nego u samorazvoju." Vikror Frankl "Vapaj za smislom";,"Kad je reč o boričkim veštinama njihovo upražnjavanje može biti samo učvršćivanje narcizma i želje da se naprosto bude bolji i jači od drugih. Ali, na određenom stepenu sazrevanja, ova polazna motivacija dolazi u krizu i tada se postavlja pitanje dublje motivacije, s onu stranu svake pragmatike i samopotvrđivanja. Na tom stupnju, ili neposredno pre njega, izbijaju u prvi plan etičke i estetičke komponente veštine, tj. postaje podjednako važno - ako ne i važnije, zašto se i kako se nešto čini,a ne to šta se s time postiže ili može li se drugi pobediti i nadvladati (...) Borbena efikasnost se tako zapostavlja na račun estetike veštine, pojedine tehnike i pokreti se sve više udaljuju od funkcionalnih zahteva te se više vodi računa o eleganciji i lepoti, uz minimalnu upotrebu snage, nego o efikasnosti u realnoj borbi (...) Više se ne radi o tome da se neko ubije ili pobedi, nego o tome da se pođe u borbu protiv samog sebe. Na toj stepenici boričaka veština nadilazi vlastitu pragmatiku i u njoj "svetovna" uspešnost gubi na značaju a ona postaje sredstvo samousavršavanja ili nadilaženja onog što čini logiku i namenu boričake veštine jer njen cilj i postaje transcendiranje svetovnog (...) Pravi strelac tada ne gađa da bi osvojio kakvu nagradu, da bi pobedio niti da bi impresionirao druge. On gađa za Boga." (Dušan Pajin, Kultura tela i boričake veštine,1990)

Ukoliko je, dakle, umetnost stimulans života koji oduhovljava, oplemenjuje, razvija, bogati i uzdiže čoveka iz varvarstva i ukoliko je vrhunac umeća u svakoj oblasti delanja dostizanje kreativne veštine stvaralačkog i perfekcija - njegovo pretvaranje u umetnost, tada za majstora bilo koje boričake veštine nema višeg cilja nego da to što čini pretvori u umetnost (Martial Art).

*

Mačevanje u formi *boričake umetnosti* (Martial Art) je utemeljeno na mačevanju (kurtoaznog bojevog ili sportskog) *koje je više obraćano pažnju na STIL i način mačevanja nego na efikasnost.* Ova vrsta mačevanja je bila najrasprostranjenija krajem 19. i početkom 20. veka a pod imenom „akademija“.

U mačevanju kao boričkoj umetnosti (Martial Art) zato cilj nije efikasnost i pobeda u ubilačkoj ili takmičarskoj borbi već *mačevanje samo*: veština okretnosti tela i mača, kreativno i inventivno kombinovanje i izvođenje mačevalačkih akcija, inspirativnost ideja, perfekcija izvođenja napada-odbrana i nadahnuće taktičkih ideja a sve bez osvrtnja na efikasnost i traženje pogotka i pobednika - što mačevanju daje jednu potpuno drugu i nekompetitivnu dimenziju. Razlika između dobrog i lošeg mačevaoca u takvom mačevanju, stoga, nije u stepenu efikasnosti već u stepenu kreativnosti, inventivnosti, nadahnuća i maštovitosti u izvođenju mačevalačkih akcija, dakle, u duhovnom. Neki od principa Martial Art mačevanja su da se u mačevanju ne ponavljaju iste akcije, da se na jednu akciju protivnika odgovori na mnoštvo načina a ne da se na mnoštvo akcija protivnika odgovara stalno na jedan isti - najprostiji i najefikasniji način, da se protivnik ne pogađa – iako je pružena šansa, trivijalnom akcijom jer tupavo nije bolje od maštovitog...

U Martial Art mačevanju mačevaoci su, dakle, zainteresovani za borbu bez osvrtnja na efikasnost i traženje pobednika jer „*Sama borba nam čini zadovoljstvo – ne pobeda.*“ (Paskal). Tu se mačevaoci ne porede, ne odmeravaju, ne zanimaju ih relacije - *relacionizam*, hijerarhija, ne zanima ih brojanje pogodaka, dominacija... jer se vrednost mačevanja traži i nalazi u samom mačevanju (putu) a ne njegovom ishodu – prestižu i pobedi (cilju).

I kao što dva trkača mogu trčati uživajući u trčanju jer im je stalo do trčanja a ne do međusobnog prestizanja tako i dva mačevaoca mogu mačevati jer im je stalo do mačevanja a ne do pobeđivanja. U toj vrsti mačevanja do pogotka - onoga što prekida zanos borbe, ne dolazi jer se htelo pogoditi već jer je došlo do nečije greške ili jer je do njega došlo slučajno. U mačevanju kao *borilačkoj umetnosti* iz svih navedenih razloga zadatak nije dospeti mačem do protivnikovog tela već pomoću mača, protivnika i mačevanja dospeti do **telesne kulture** u kojoj se telo vraća sebi (razvija motoriku, okretnost, snagu, izdržljivost, kontrolisan i zreo fizički pokret...) postajući tako sredstvo kultivisanja i razvoja ne samo tela već i duha, njegove kreativnosti, okretnosti, invencije, širine..., jer ne samo da je „U zdravom telu zdrav duh“ već je i još više „U zdravom duhu zdravo telo“ - Bernard Šo.

Time je "Umeće borbe podignuto na nivo umetnosti - savršenstvo pokreta, savršenstvo celine. Kao takva umetnost bilo ona kaligrafija ili pisanje stihova ili mačevanje ima ulogu da pomaže u spašavanju ljudi od poluživota, time što pomaže da vide kako slobodno i kreativno može biti ljudsko doživljavanje." (Devide, 2007, :198)

U mačevanju kao *borilačkoj umetnosti*
mačevaoci nisu zaokupljeni svojom pobedom i prestižom već
sadržajem i načinom zajedničkog mačevanja.
Njih ne zanima KO i čija je akcija bolja nego ŠTA i koja je akcija bolja.
Tu nije cilj pobeda već dostizanje lepote i veštine.
Mačevalac tu ne izvodi razoružanje da bi pobedio protivnika već da bi
BESPREKORNO izveo akciju razoružanja.
On ne napada protivnika da bi ga pogodio (pobedio) već da bi SAVRŠENO
sproveo ideju jedne akcije napada.
On ne izvodi odbranu da bi odbranio sebe već da bi jednu vrstu zaštite
uradio sa PERFEKCIJOM.
On u borbi ne napada protivnika već njegovu veštinu,
i ne brani sebe već svoju veštinu.
On se ne bavi mačevanjem da bi sebe telesno, duhovno i duševno
samousavršavao već se mačevanjem bavi iz ljubavi prema ovoj veštini pa ga ta ljubav telesno,
duhovno i duševno usavršava.
Na tim malim, skoro nevidljivim razlikama,
jer "Đavo se uvek krije u sitnicama",
ODNOSA prema veštini i protivniku - finesi da
jedan razoružava da bi pobedio a drugi da bi izvrsno izveo razoružanje... - da jedan
u onom što čini misli o sebi a drugi o svom posvećenju tome što čini,
se temelji sve božansko i dijabolično, sve varvarsko i kultivisano plemenitošću u
veštini mačevanja i životu uopšte.

U mačevanju u formi borilačke umetnosti mačevaoci su vođeni sa dva principa. Prvi je „**Contraria sunt complementa**“ (suprotnosti se dopunjuju) tj. mačevaoci borbi ne prilaze sa duhom destruktivnog suparničkog rivaliteta (kompetitivno) već sa duhom konstruktivnog napora oko harmonizovanja i zajedničkog stvaranja sazvučja i lepote mačevalačkih akcija (kao npr. u muzici stvaranje sazvučja iz dva suprotna tona, ritma ili akorda).

Drugi princip je „**Coincidentia oppositorum**“ (stecište suprotnosti; „Sjedinjavanje suprotstavljenog i suparničkog vodi prevazilaženju njegove pojedinačne konačnosti i dospevanju u beskonačno“ – Nikola Kuzanski) tj. dok god mačevaoci mačuju kao dva a ne kao jedan, dok je njihova mačevalačka borba „protiv“ i oko istog umesto „za“ isto, dok god ih njihovo mačevanje razdvaja umesto da spaja, oni dospevaju samo do isprekidanog, nemirnog... - konačnog u veštini i ograničenog u sebi, a tek čineći suprotno dospevaju do povezanog, smirenog i kontinuiteta u mačevalačkim akcijama - beskrajnog veštine i prevladavanja sopstvenih granica.

Tako se uz pristup veštini kroz zajedništvo postiže ne samo obostrano harmonično sazrevanje mačevalaca u umeću mačevanja već i harmonično sazrevanje mačevalaca kao

ličnosti kroz oplemenjenu borbu i borbu koja oplemenjuje - međuljudski odnos uzdignut do lepote umetničkog.

Dve najčešće zablude o mačevanju kao borilačkoj umetnosti

1. Laici mešaju termin "borilačka umetnost" (Martial Art) sa terminima "borilačka veština" i "borilački sport" iako je reč o potpuno različitim stvarima koje povezuje samo termin „borba“. **Danas je zato među mačevaocima sve više onih koji svoje mačevanje olako, pogrešno i neuko nazivaju borilačka umetnost (*Martial Art, HEMA – Historical European Martial Art, Fechtkunst...*) jer se, i ne trepnuvši, u tome što čine istovremeno ostrašćeno guraju po sportskim takmičenjima oko prestiža i pobedničkih medalja zaneseni duhom nadmetačke efikasnosti i pobedničke uspešnosti - a koji nemaju nikakve veze sa umetnošću.**

Do ovog mešanja dolazi zbog pogrešnog čitanja, tumačenja i razumevanja tekstova i termina starih knjiga koje se bave borilačkim veštinama. Naime, iako te knjige još od 15. veka u svojim naslovima koriste termin umetnost - "kunst" - fechtkunst i "art" - art of Fencing, L`art des Armes, u njima se ne govori o mačevanju kao borilačkoj umetnosti već isključivo o mačevanju kao borilačkoj veštini pošto u 15, 16, 17 i 18 veku reč "umetnost" nije značila isto što znači i danas. Naime do 18. veka termin *umetnost* kolokvijalno koristio u smislu manipulativnog tehničkog umeća operativne, vešte i zanatske praktične delatnosti (umeti nešto praktično vešto delati) a ne u smislu u kojem se on danas kolokvijalno koristi – kao vrednosno i estetski usmerene delatnosti kreativnog, slobodnog i neutilitarnog stvaralačkog aktivizma iz ljubavi. Tako npr. u tom periodu nije postojala ni strukovna ni jezička ni praktična razlika između običnog molera i slikara (umetnika) – slikar je bio tretiran samo vrlo vrlo vešt moler (u nemačkom jeziku reč „*maler*“ znači – slikar) .

I 18-19. vek u mačevalačkoj litaraturi za ovu veštinu i dalje koristi termin "art" i "kunst" (npr. "*L`Art de faire des Armes*" – Lafaugere, Paris, 1825) ali u jednom sasvim drugačijem smislu. Reč je o razumevanju umetnosti kao delatnosti koja nije pragmatično-utilitarnog karaktera tj. razlikovanju praktično upotrebljivog i potrebnog bojevog mačevanja za rat i dvoboj od beskorisnog (u pravoj borbi neupotrebljivog) mačevanja koje se upražnjava u svrhu slobodne aktivnosti takmičarskog nadmetanja, zabave, igre i sporta. I u ovom slučaju, dakle, suštinski nije reč o mačevanju kao borilačkoj umetnosti (Martial Art), već o novoj formi kompetitivnog mačevanja - *borilačkom sportu*.

No, u umetnosti nema ubijanja jer osnovna i suštinska misija umetnosti je upravo suprotna - kultura (kultivacija) - prevazilaženje animalog i divljaštva u čoveku i najbespoštedniji rat sa varvarstvom u bilo kojoj njegovoj formi, pa i formi ubijanja ili sukobljavanja.

Slična je situacija i sa takmičarskim mačevanjem. Tamo gde ima umetnosti suština nije nadmetanje a tamo gde je suština nadmetanje prestaje umetnost. U svakoj umetnosti **pravi** umetnici (za razliku od kvazi i "kobajagi" umetnika) su jedni drugima **inspiracija** za sopstveno i neuporedivo majstorstvo a ne konkurenti i izazovi za nadmašivanje i preskakanje kao u igri „trule kobile“. Niti je Beethoven "bolji" od Baha, niti Leonardo od Mikelandela ili Rembranta... - oni su prosto RAZLIČITI i svaki od njih "trči" svoju sopstvenu "trku" u različitim svetovima pa u tome, stoga, nema i ne može biti međusobnog poređenja. Zato nema i ne može nikad biti znaka jednakosti između umetnosti i sporta, sportiste i umetnika - nekog ko se nečim bavi zbog prestiža i nekog ko se nečim bavi iz **ljubavi prema stvaranju** i tome čime se bavi.

Iz tih razloga mačevalačka veština nikad ne može biti borilačka umetnost dok koketira sa bilo kakvom kompeticijom - mačevanjem koje služi ubijanju ili takmičenju jer nije isto borba sa ciljem dostizanja umetnosti u veštini i borba sa ciljem takmičarskog ili ubilačkog pobeđivanja.

Tu se, dakle, mačevaoci bore za isto a ne oko istog. Oni su vođeni načelom "*Contraria sunt complementa*" (suprotnosti se dopunjuju) tj. načelom da se borbi ne prilazi uobičajeno (kompetitivno) kao formi destruktivnog sukoba i suparničkog rivaliteta već u

formi konstruktivnog napora oko harmonizovanja i zajedničkog stvaranja sazvučja mačevalačkih akcija (kao npr. u muzici stvaranje sazvučja iz dva suprotna tona, ritma ili akorda).

Mačevanje u formi borilačke umetnosti se, dakle, temelji na duhu koji je prisutan u svakoj umetnosti – duhu antikompetitivnosti jer tamo gde ima umetnosti suština nije nadmetanje a tamo gde je suština nadmetanje prestaje umetnost pošto umetnost nikad nije borba „protiv“ – destrukcija, već „za“ - konstrukcija.

Tako se kroz pristup veštini kroz zajedništvo postiže ne samo obostrano harmonično sazrevanje mačevalaca u umeću mačevanja već i harmonično sazrevanje mačevalaca kao ličnosti kroz oplemenjenu borbu i borbu koja oplemenjuje - međuljudski odnos uzdignut do lepote umetničkog.

2. Laici mačevanje kao borilačku umetnost (Martial Art) ne razlikuju ni od scenskog mačevanja – mačevanja kao scenske umetnosti. Ove dve veštine, međutim, imaju veze onoliko koliko imaju veze sve različite vrste mačevanja sa mačevanjem uopšte i sve različite vrste umetnosti sa umetnošću uopšte.

Scensko mačevanje je **scenska** umetnost kojoj je cilj prikaz mačevalačke borbe publici (film, pozorište, balet...) u skladu sa principima scenske umetnosti, a koju izvode glumci po unapred naučenom i izrađenom scenariju koreografa i instrukcijama reditelja. Tu se ne koristi zaštitna oprema jer je kao bezbedan precizno definisan svaki pokret napada i odbrane, njegova forma i dinamika, distance, replike tokom borbe, uvod u borbu, razrada borbe i njen kraj, njeno trajanje, razvoj u prostoru bine, uloga svetla, zvuka i mizanscena, kostimi, mačevi... (naravno, ukoliko je reč o pravoj scenskoj borbi a ne "instant" kvaziscenskoj improvizaciji i „umetnosti“ savremenog komercijalnog kiča i šunda).

Nasuprot svemu izloženom mačevanje kao borilačka umetnost (Martial Art) se ne izvodi ni za ni zbog publike. Isto tako u mačevanju kao borilačkoj umetnosti obavezno se koristi zaštitna oprema jer tamo gde postoji kreativnost postoji i slučajnost. I, na kraju, akcije napada i odbrane koje izvode mačevaoci u Martial Art mačevanju su potpuno slobodne, bez ikakvog scenarija i zavise samo od njih, njihove borilačke etike, njihovih zamisli, kreativnosti, sposobnosti i okolnosti u kojima su se našli tokom borbe.

Kao što cilj sviranja neke muzike nije kraj muzike već muzika što traje tako i cilj mačevanja nije pogodak već mačevanje.

„Sama borba nam čini zadovoljstvo – ne pobeda.“ (Paskal)

U mačevanju u kome je cilj mačevanje samo - AKCIJA a ne pogodak pogodaka nema a borba TRAJE...

pretvarajući se u inspirativni raskoš pokreta tela, mačeva i ideja.

Pokušavati mačevati bez grešaka – pogodaka, bez pobede i bez poraza, boriti se u beskraj..., kao u dobrom vođenju ljubavi, je vrhunac umeća dva mačevaoca – *borilačka umetnost*.

Zato dobar učitelj učeniku gubitniku i učeniku pobedniku govori isto - „ne valja“.
Njemu je dobar samo onaj učenik koji mačuje tako da niti gubi niti pobeđuje jer u mačevanju dobrih mačevalaca jedino veština sama pobeđuje ili gubi.

Škola mačevanja „Sveti Đorđe“
Aleksandar Stanković, profesor mačevanja
<http://www.macevanje.org>

